

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ЈАВНОГ КОМУНАЛНОГ ПРЕДУЗЕЋА „БЕОГРАДСКЕ
ЕЛЕКТРАНЕ“ БЕОГРАД (НОВИ БЕОГРАД)
по ревизији сврсисходности пословања
„Заштита потрошача у области снабдевања топлотном енергијом“**

**Број: 400-433/2021-06/260
Београд, 30. децембар 2022. године**

Садржај:

1. УВОД.....	4
2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	5
2.1. ЗАКЉУЧАК 1: Правни оквир није у потпуности створио услове за ефикасну примену Закона о заштити потрошача због непотпуног спровођења и неусклађености појединих прописа.....	5
2.1.1. Поједине одредбе Закона о комуналним делатностима и одлуке јединица локалних самоуправа у делу обавезе закључења појединачних уговора о снабдевању топлотном енергијом, права на раскид уговора и права потрошача на рекламацију, нису усклађене са Законом о заштити потрошача чијим се одредбама пружа већи степен заштите потрошача....	5
2.1.1.1. Опис несврсисходности.....	5
2.1.1.2. Исказане мере исправљања.....	7
2.1.1.3. Оцена мера исправљања.....	8
2.2. ЗАКЉУЧАК 2: Предузете активности носилаца заштите потрошача и пружалаца услуга нису у довољној мери допринеле ефикасном остваривању права потрошача у области снабдевања топлотном енергијом.....	9
2.2.1. Топлане у периоду 2018-2020. године нису закључиле писане уговоре о снабдевању топлотном енергијом са највећим бројем крајњих купаца из категорије стамбени простор, иако је наведена обавеза прописана Законом о заштити потрошача и Законом о енергетици..	9
2.2.1.1. Опис несврсисходности.....	9
2.2.1.2. Исказане мере исправљања.....	10
2.2.1.3. Оцена мера исправљања.....	12
2.2.2. ЈКП Београдске електране је у периоду 2018-2020. године за око 90% корисника из категорије стамбени простор вршило наплату топлотне енергије према јединици површине, уместо према потрошњи, како је прописано Законом о енергетици, Законом о ефикасном коришењу енергије и Одлуком о начину плаћања комуналних услуга на територији града Београда	12
2.2.2.1. Опис несврсисходности.....	12
2.2.2.2. Исказане мере исправљања и њихово вредновање.....	14
2.2.3. ЈКП Београдске електране и ЈКП Топлана-Лозница, за разлику од ЈКП Градска топлана Ниш, нису основала саветодавна тела, по рекламацијама потрошача нису поступале комисије за решавање рекламација већ стручне службе ЈКП Београдске електране и ЈКП Топлана-Лозница, сва три предузећа нису све рекламације потрошача решавала у прописаном року, а евиденције о примљеним рекламацијама нису свеобухватне	15
2.2.3.1. Опис несврсисходности.....	15
2.2.3.2. Исказане мере исправљања.....	16

2.2.3.3. Оцена мера исправљања.....	17
2.2.3.4. Опис несврсисходности.....	17
2.2.3.5. Исказане мере исправљања.....	17
2.2.3.6. Оцена мера исправљања.....	18
2.2.3.7. Опис несврсисходности.....	18
2.2.3.8. Исказане мере исправљања.....	19
2.2.3.9. Оцена мера исправљања.....	20
3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА.....	20

1. УВОД

Државна ревизорска институција издала је Извештај о ревизији сврсисходности пословања „Заштита потрошача у области снабдевања топлотном енергијом“ број: 400-433/2021-06/230, од 28. децембра 2021. године у ком су наведени закључци и налази.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије Јавног комуналног предузећа „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјекат ревизије је у остављеном року од 90 дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије Јавног комуналног предузећа „Београдске електране“ Београд (Нови Београд). Утврђено је да је рок за доставу одазивног извештаја истекао дана 29. марта 2022. године, да је субјект ревизије доставио Одазивни извештај 28. марта 2022. године и Допуну одазивног извештаја 30. марта 2022. године. У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности.

Ревизијом одазивног извештаја извршили смо проверу веродостојности Извештаја о отклањању несврсисходности откривених у ревизији број: STE – 21677/22 од 28. марта 2022. године и Допуну извештаја о отклањању несврсисходности број: STE – 22272/22 од 30. марта 2022. године, који се односе на Извештај о ревизији сврсисходности пословања „Заштита потрошача у области снабдевања топлотном енергијом“ (у даљем тексту: Одазивни извештај) у складу са Законом о Државној ревизорској институцији¹ и Пословником Државне ревизорске институције².

У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај, оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У послеревизионом извештају смо приказали предузете мере и активности за отклањање несврсисходности првог и другог приоритета којима је рок за отклањање истекао 29. марта односно 29. децембра 2022. године, као и несврсисходности трећег приоритета којима рок за отклањање истиче 29. децембра 2024. године.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у Извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања несврсисходности првог, другог и трећег приоритета и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у Одазивним извештајима, задовољавајуће.

¹ „Службени гласник РС“, број 101/2005, 54/2007, 36/2010 и 44/2018-др.закон

² „Службени гласник РС“, број 9/2009

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1. ЗАКЉУЧАК 1: Правни оквир није у потпуности створио услове за ефикасну примену Закона о заштити потрошача због непотпуног спровођења и неусклађености појединих прописа

Налази који поткрепљују ЗАКЉУЧАК 1 су следећи:

Налаз 1.1: Поједине одредбе Закона о комуналним делатностима и одлуке јединица локалних самоуправа у делу обавезе закључења појединачних уговора о снабдевању топлотном енергијом, права на раскид уговора и права потрошача на рекламацију, нису усклађене са Законом о заштити потрошача чијим се одредбама пружа већи степен заштите потрошача

Налаз 1.2: Министарство надлежно за област енергетике није предложило Влади РС доношење програма заштите угрожених потрошача у области снабдевања топлотном енергијом

Налаз 1.3: Иако је формирано 89 удружења потрошача, њих 26 је поднело захтев и испунило услове за упис у Евиденцију надлежног Министарства трговине, туризма и телекомуникација, што за последицу има неједнаку доступност заштите потрошача на територији РС

2.1.1. Поједине одредбе Закона о комуналним делатностима и одлуке јединица локалних самоуправа у делу обавезе закључења појединачних уговора о снабдевању топлотном енергијом, права на раскид уговора и права потрошача на рекламацију, нису усклађене са Законом о заштити потрошача чијим се одредбама пружа већи степен заштите потрошача

2.1.1.1. Опис несврсисходности

Закон о заштити потрошача је системски закон у области заштите потрошача, којим је прописано да потрошач не може да се одрекне права која су утврђена овим законом (члан 3 став 1). Законом је поред тога што су гарантована минимална потрошачка права прописано и да се она не могу умањити ни једним другим прописом, као и да ниво заштите на основу других прописа може бити само већи (члан 4 став 1).

Законом о енергетици прописано је да јединица локалне самоуправе својим прописом, између осталог, утврђује права и обавезе крајњих купаца топлотне енергије, посебно у случају престанка уговора, као и услове за подношење и решавање захтева крајњег купца за обуставу испоруке топлотне енергије.

Обавеза закључења писаног уговора изричито је прописана Законом о заштити потрошача и Законом о енергетици.

Закон о заштити потрошача као *lex specialis* у области заштите права потрошача и Закон о енергетици као *lex specialis* за област енергетике имају јачу правну снагу у односу на одредбе Закона о комуналним делатностима, којим су уређени општи услови и начин обављања комуналних делатности, и подзаконске акте јединица локалних самоуправа.

Одлуком о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду³ прописано је да је тарифни купац топлотне енергије правно или физичко лице чији је објекат прикључен на топловодну мрежу и који на основу закљученог уговора купује енергију за сопствене потребе, као и да су кућне грејне инсталације топловодне инсталације и уређаји који почињу из предајне станице. Пре прикључења кућних грејних инсталација на систем даљинског грејања, комунално предузеће и тарифни купац топлотне енергије закључују уговор о продаји топлотне енергије. Одлуком није дефинисан појам крајњег купца топлотне енергије у смислу одредби Закона о енергетици.

Одредбе Закона о комуналним делатностима и подзаконских аката јединица локалних самоуправа, у делу којим је прописано да се сматра да је уговорни однос настао започињањем коришћења комуналне услуге, нису у складу са Законом о заштити потрошача и Законом о енергетици, којима је изричито прописана обавеза пружаоца услуге да са крајњим купцем закључи писани уговор.

Овлашћење и могућност раскида уговора корисника са пружаоцем услуга једно је од кључних права гарантованих Законом о заштити потрошача. Законом о комуналним делатностима није регулисано право потрошача на раскид уговора, нити право на отказ. Законом о енергетици такође није регулисано право потрошача на раскид и отказ уговора, као ни питање обуставе услуга грејања.

Одлукама јединица локалних самоуправа којима се уређује снабдевање топлотном енергијом прописани су додатни услови за раскид уговора поред услова прописаних Законом о заштити потрошача. Прописивање додатних услова за раскид уговора није у складу са Законом о заштити потрошача у делу којим је прописано да потрошач има право да раскине уговор о пружању услуга од општег економског интереса ако није сагласан са променом цене, односно тарифе и изменом општих услова уговора наведеним у обавештењу трговца, као и у погледу квалитета пружених услуга.

Одлуком о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду предвиђена је могућност искључења кућних грејних инсталација тарифног купца на његов захтев, уз обавезу купца да накнади све потребне трошкове искључења из система даљинског грејања.

Право на искључење тарифних купаца прописано је наведеном Одлуком, док је процедура детаљније уређена Правилима о раду дистрибутивног система топлотне енергије. Одлуком није прописана могућност раскида уговора о продаји топлотне енергије, као ни могућност искључења крајњих купаца топлотне енергије, што није у складу са Законом о енергетици.

У граду Београду је Правилима о раду дистрибутивног система топлотне енергије прописано да ће топлана дати тарифном купцу сагласност за искључење из система даљинског грејања, ако се искључењем ни у једној просторији тарифних купаца који се не искључују не ремети прописана температура загреваних просторија, ако то дозвољавају технички услови и ако тарифни купац обезбеди сагласност за искључење органа управљања зградом када се искључује стамбени простор. Такође, прописано је да тарифни купац који се искључује из СДГ

³ „Сл. лист града Београда“, бр. 43/2007, 2/2011, 29/2014, 19/2017, 26/2019, 101/2019 и 65/2020

може за грејање користити други систем ако тај систем има већу енергетску ефикасност и мање штетан утицај на животну средину. Тарифни купац који се искључује из СДГ дужан је да пре искључења достави надлежном градском органу пројекат новог система грејања на сагласност.

Законом о заштити потрошача је прописано да потрошач може да изјави рекламацију продавцу због погрешно обрачунате цене и других недостатака, да је продавац дужан да на видном месту истакне обавештење о начину и месту пријема рекламација, и да обезбеди присуство лица овлашћеног за пријем рекламација у току радног времена, продавац је дужан да води евиденцију о примљеним рекламацијама и да је чува најмање две године од дана подношења рекламација потрошача, као и да потрошачу изда писану потврду или електронским путем потврди пријем рекламације. Продавац је дужан да без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема рекламације, писаним или електронским путем одговори потрошачу на изјављену рекламацију. Одговор мора да садржи одлуку да ли прихвата рекламацију, изјашњење о захтеву потрошача и конкретан предлог за решавање рекламације. Рок не може да буде дужи од 15 дана од дана подношења рекламације. Уколико продавац из објективних разлога није у могућности да удовољи захтеву потрошача у року који је договорен, дужан је да о продужавању рока за решавање рекламације обавести потрошача и наведе рок у коме ће је решити, као и да добије његову сагласност. Продужавање рока за решавање рекламације могуће је само једном.

У току ревизије утврдили смо да поједине одредбе Закона о комуналним делатностима и одлуке јединица локалних самоуправа којима се ближе уређују услови обављања делатности снабдевања топлотном енергијом у делу обавезе закључења писаног уговора о снабдевању топлотном енергијом, права на раскид уговора, односно искључење са система даљинског грејања и права на рекламацију потрошача, нису усклађене са Законом о заштити потрошача.

Препорука број 1: ЈКП Београдске електране, Београд да у случају неусаглашености других прописа са Законом о заштити потрошача у делу обавезе закључења појединачних уговора о снабдевању топлотном енергијом, права на раскид уговора и права потрошача на рекламацију примењује одредбе Закона о заштити потрошача на односе потрошача и трговца, који су предмет овог закона, осим у случају постојања посебних одредби са истим циљем којима се уређују предметни односи који обезбеђују виши ниво заштите у складу са посебним прописима или законима (приоритет 2) - Налаз 1.1.

2.1.1.2. Исказане мере исправљања

У Одазивном извештају Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) није навело мере и активности које су предузете до дана достављања одазивног извештаја ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању.

У поступку ревизије одазивног извештаја Предузеће је документовало мере и активности које су предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- упућен је допис Секретаријату за енергетику града Београда 28. марта 2022. године са захтевом за добијање сагласности на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом који је достављен у прилогу;
- достављено је изјашњење Секретаријата за енергетику града Београда од 4. априла 2022. године;

- Предузеће је 23. децембра 2022. године поново упутило допис број СТЕ-93122/22 (ургенцију) надлежном Секретаријату за енергетику у вези давања сагласности на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом, а у складу са чланом 360 Закона о енергетици;
- навели су да, како још увек нису потписани појединачни уговори са крајњим корисницима, потрошачима, немају ни захтеве за раскид уговора о испоруци топлотне енергије, али се потрошачима омогућава искључење са система даљинског грејања;
- доставили су списак корисника који су искључени са система даљинског грејања по њиховом захтеву у периоду од 1. јануара до 5. децембра 2022. године са навођењем услова под којима је потрошачима дозвољено искључење са система даљинског грејања (доказ о власништву стана, фотокопија личне карте, последњи рачун обједињене наплате, сагласност стамбене заједнице);
- навели су да су права на рекламацију потрошача ближе дефинисана Правилником о начину решавања рекламација и да по свим рекламацијама поступа Комисија за решавање рекламација у складу са Пословником о раду Комисије.

Докази о наведеним мерама исправљања су:

- Допис упућен Секретаријату за енергетику дана 28. марта 2022. године и изјашњење Секретаријата од 4. априла 2022. године;
- Допис број СТЕ-93122/22 (ургенција) упућен надлежном Секретаријату за енергетику 23. децембра 2022. године;
- Списак корисника који су искључени са система даљинског грејања по њиховом захтеву у периоду од 1. јануара до 5. децембра 2022. године;
- шест захтева за искључење са система даљинског грејања поднетих у периоду од 24. децембра 2021. године до 29. новембра 2022. године и шест решења о искључењу;
- Правилник о начину решавања рекламација бр. I-197/10 од 29. марта 2022. године;
- Пословник о раду Комисије од 13. јуна 2022. године;
- Записници са седница Комисије за решавање рекламација;
- Евиденција рекламација за период од 1. јануара до 5. децембра 2022. године;
- Правилник о измени Правилника о начину решавања рекламација NO-93898/22-3 од 27. децембра 2022. године;
- сагласност Секретаријата за енергетику Градске управе града Београда на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом од 28. децембра 2022. године.

2.1.1.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као делимично задовољавајућу.

Предузета мера исправљања је задовољавајућа у делу решавања рекламација потрошача, сачињавања Нацрта уговора о снабдевању топлотном енергијом и добијања сагласности Секретаријата за енергетику Градске управе града Београда на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом.

Мера исправљања је делимично задовољавајућа с обзиром на то да је надлежни орган оснивача сагласност на Нацрт уговора дао тек 28. децембра 2022. године, па се закључење писаног уговора о снабдевању топлотном енергијом са крајњим купцима из категорије стамбени простор, као и непосредна примена одредби Закона о заштити потрошача код права потрошача на раскид уговора, очекује у најкраћем року.

2.2. ЗАКЉУЧАК 2: Предузете активности носилаца заштите потрошача и пружалаца услуга нису у довољној мери допринеле ефикасном остваривању права потрошача у области снабдевања топлотном енергијом

Налази који поткрепљују ЗАКЉУЧАК 2 су следећи:

Налаз 2.1: Топлане у периоду 2018-2020. године нису закључиле писане уговоре о снабдевању топлотном енергијом са највећим бројем крајњих купаца из категорије стамбени простор, иако је наведена обавеза прописана Законом о заштити потрошача и Законом о енергетици

Налаз 2.2: ЈКП Београдске електране и ЈКП Топлана-Лозница у периоду 2018-2020. године нису подносили надлежном органу писани захтев за одобравање цене топлотне енергије за наступајућу грејну сезону и у току грејне сезоне уколико се укупна цена енергента смањивала за више од 5%, што није у складу са Законом о енергетици

Налаз 2.3: ЈКП Београдске електране је у периоду 2018-2020. године за око 90% корисника из категорије стамбени простор вршило наплату топлотне енергије према јединици површине, уместо према потрошњи, како је прописано Законом о енергетици, Законом о ефикасном коришћењу енергије и Одлуком о начину плаћања комуналних услуга на територији града Београда

Налаз 2.4: ЈКП Топлана-Лозница за одређени број мерила топлотне енергије није извршило периодично оверавање у прописаном року, што ствара ризик да се мерила не одржавају у техничком стању које обезбеђује тачност мерења

Налаз 2.5: ЈКП Београдске електране и ЈКП Топлана-Лозница, за разлику од ЈКП Градска топлана Ниш, нису основала саветодавна тела, по рекламацијама потрошача нису поступале комисије за решавање рекламација већ стручне службе ЈКП Београдске електране и ЈКП Топлана-Лозница, сва три предузећа нису све рекламације потрошача решавала у прописаном року, а евиденције о примљеним рекламацијама нису свеобухватне

Налаз 2.6: ЈКП Градска топлана Ниш и ЈКП Топлана-Лозница у периоду 2018-2020. године нису спроводили поступак континуираног изјашњавања корисника о квалитету пружања услуге снабдевања топлотном енергијом, што је прописано Законом о комуналним делатностима

2.2.1. Топлане у периоду 2018-2020. године нису закључиле писане уговоре о снабдевању топлотном енергијом са највећим бројем крајњих купаца из категорије стамбени простор, иако је наведена обавеза прописана Законом о заштити потрошача и Законом о енергетици

2.2.1.1. Опис несврхисходности

Обавеза закључења писаног уговора изричито је прописана Законом о заштити потрошача и Законом о енергетици.

Одлуком о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду⁴ прописано је да пре прикључења кућних грејних инсталација на систем даљинског грејања, а по доношењу коначног решења о одобрењу за прикључење кућних грејних инсталација, комунално предузеће и тарифни купац топлотне енергије закључују уговор о продаји топлотне енергије.

Тарифни купац топлотне енергије је правно или физичко лице чији је објекат прикључен на топловодну мрежу и који на основу закљученог уговора купује енергију за сопствене потребе по прописаном тарифном систему.

Одлуком није дефинисан појам крајњег купца топлотне енергије, а Законом о енергетици је прописано да је то правно или физичко лице или предузетник који купује топлотну енергију за своје потребе.

У току ревизије утврдили смо да ЈКП Београдске електране није закључивало писане уговоре о снабдевању топлотном енергијом са крајњим купцима из категорије стамбени простор.

Препорука број 2: ЈКП Београдске електране, Београд да закључи са крајњим купцима из категорије стамбени простор писани уговор о снабдевању топлотном енергијом (приоритет 2) - Налаз 2.1.

2.2.1.2. Исказане мере исправљања

У Одазивном извештају Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) навело је мере и активности које су предузете до дана достављања одазивног извештаја ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- сачињен је Нацрт уговора који ће се закључивати са крајњим купцима, власницима стамбеног простора;
- у току су разговори са представницима Инфостана око поступка закључивања уговора.

Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) навело је мере и активности које ће бити предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- након утврђивања поступка, приступиће се закључивању писаних уговора.

Период у коме се планира предузимање мере исправљања: до краја 2022. године.

Докази о наведеним мерама исправљања су Акциони план са описом мера и активности исправљања који представља саставни део одазивног извештаја, као и Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом, који према наводима представника Предузећа, треба да се одобри од стране оснивача.

⁴ „Сл. лист града Београда“, бр. 43/2007, 2/2011, 29/2014, 19/2017, 26/2019, 101/2019 и 65/2020

У поступку ревизије одазивног извештаја Предузеће је документовало мере и активности које су предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- сачињен је Нацрт уговора за крајњег купца топлотне енергије и прослеђен Секретаријату за енергетику, на сагласност;
- наводе да не могу да закључују појединачне уговоре док не добију сагласност Града Београда, а преко Секретаријата за енергетику;
- сходно изјашњењу Секретаријата за енергетику од 4. априла 2022. године, 17. маја 2022. године, обратили су се Градоначелнику града Београда у вези неусаглашених правних аката и молбом за помоћ око усаглашавања из оквира њихове надлежности. Одговор нису добили;
- Предузеће је 17. маја 2022. године упутило допис Министарству рударства и енергетика са предлогом да иницира ширу расправу са Министарством трговине, туризма и телекомуникација око измене и допуне Закона о енергетици и Закона о заштити потрошача у погледу одредби које се односе на појам потрошача топлотне енергије и закључења уговора са овлашћеним представником објекта колективног становања. Одговор нису добили;
- наводе да обавештења која су прослеђена власницима станова објеката I фазе за прелазак на наплату по утрошку која је ЈКП Инфостан доставило уз рачун за новембар 2022. године, садрже позив станарима да формирају стамбене заједнице, како би могли да склопе Уговоре о испоруци топлотне енергије на нивоу објекта, чиме ће се стећи услов за склапање појединачних уговора са корисницима. Такође, напомињу да је започето склапање уговора са стамбеним заједницама и за новоизграђене објекте, уместо са инвеститорима. Имајући у виду наведено, обратиће се поновним захтевом локалној самоуправи, односно надлежном Секретаријату, обавестити их о предузетим активностима у вези склапања Уговора са стамбеним заједницама и сходно чл. 360 Закона о енергетици, тражиће сагласност на Уговор о испоруци топлотне енергије са корисницима;
- Предузеће је 23. децембра 2022. године поново упутило допис број СТЕ-93122/22 (ургенцију) надлежном Секретаријату за енергетику у вези давања сагласности на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом, а у складу са чланом 360 Закона о енергетици;
- Предузеће је 28. децембра 2022. године добило сагласност Секретаријата за енергетику Градске управе града Београда на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом.

Докази о наведеним мерама исправљања су:

- допис упућен Секретаријату за енергетику дана 28. марта 2022. године и изјашњење Секретаријата од 4. априла 2022. године;
- дописи од 17. маја 2022. године који су упућени Градоначелнику града Београда и Министарству рударства и енергетике;
- обавештења која су прослеђена власницима станова објеката I фазе за прелазак на наплату по утрошку у току 2022. године;
- допис број СТЕ-93122/22 (ургенција) упућен надлежном Секретаријату за енергетику 23. децембра 2022. године;
- сагласност Секретаријата за енергетику Градске управе града Београда на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом од 28. децембра 2022. године.

2.2.1.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као делимично задовољавајућу.

Предузета мера исправљања је задовољавајућа у делу сачињавања Нацрта уговора о снабдевању топлотном енергијом и добијања сагласности Секретаријата за енергетику Градске управе града Београда на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом.

Мера исправљања је делимично задовољавајућа с обзиром на то да је надлежни орган оснивача сагласност на Нацрт уговора дао тек 28. децембра 2022. године, па се закључење писаног уговора о снабдевању топлотном енергијом са крајњим купцима из категорије стамбени простор, очекује у најкраћем року.

2.2.2. ЈКП Београдске електране је у периоду 2018-2020. године за око 90% корисника из категорије стамбени простор вршило наплату топлотне енергије према јединици површине, уместо према потрошњи, како је прописано Законом о енергетици, Законом о ефикасном коришћењу енергије и Одлуком о начину плаћања комуналних услуга на територији града Београда

2.2.2.1. Опис несврхисходности

Законом о енергетици прописано је да је снабдевање топлотном енергијом продаја топлотне енергије крајњим купцима по цени одређеној у складу са методологијом.

Снабдевач топлотном енергијом дужан је да прикупља податке о количини испоручене топлотне енергије крајњим купцима, друге потребне податке за израду обрачуна испоручене топлотне енергије, достави рачун и наплати топлотну енергију крајњим купцима.

Законом о ефикасном коришћењу енергије прописана је дужност надлежног органа јединице локалне самоуправе да у тарифни систем за услуге даљинског грејања укључи, као један од елемената за обрачун цене услуге грејања и измерену, односно стварно предату количину топлотне енергије у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона. Прописана је обавеза дистрибутера топлотне енергије да примени наведени тарифни систем у року који пропише надлежни орган јединице локалне самоуправе, који не може бити дужи од 18 месеци од дана ступања на снагу овог закона.

Законом о енергетској ефикасности и рационалној употреби енергије прописана је дужност снабдевача да приликом утврђивања месечног обрачуна за испоручену топлотну енергију крајњем купцу, узима у обзир измерену предату топлотну енергију згради, која се расподељује на основу регистроване потрошње на уређајима за мерење предате топлотне енергије делу зграде или делитељима топлоте на сваком грејном телу или на основу површине дела зграде.

Одлуком о снабдевању топлотном енергијом у граду Београду прописано је да је комунално предузеће обавезно да мери испоручену количину топлотне енергије за грејање стамбених просторија тарифних купаца. Мерење укупно испоручене топлотне енергије врши

се мерним уређајима уграђеним у предајну станицу, мерне уређаје обезбеђује комунално предузеће код прикључења објекта тарифних купаца и дужно је да их као своја средства угради, одржава и стара се о њиховој исправности. За регистровање сопствене, појединачне потрошње топлотне енергије тарифни купац уграђује на кућним грејним инсталацијама термостатске вентиле и уређаје за регистровање сопствене, појединачне потрошње, а техничке услове за уградњу уређаја издаје комунално предузеће. Инвеститори нових објеката обавезни су да на кућним грејним инсталацијама уграђују термостатске вентиле и уређаје за регистровање сопствене појединачне потрошње топлотне енергије тарифних купаца.

Одлуком о начину плаћања комуналних услуга на територији града Београда⁵ прописано је да се накнада за испоручену топлотну енергију за загревање просторија у објектима у којима није уграђено мерило количине топлотне енергије, обрачунава и плаћа по прописаној цени за један метар квадратни загреване површине стана, док се накнада за испоручену топлотну енергију за заједничке просторије у стамбеним зградама које се загревају распоређује на кориснике пропорционално површинама станова. У објектима са уграђеним мерилима количине топлотне енергије у предајној станици, трошкови испоручене топлотне енергије (за инсталисану снагу и потрошену енергију) за загревање просторија расподељују се на кориснике по метру квадратном загреване површине стана. Ако су у станове уграђени делитељи трошкова топлоте, расподела трошкова топлотне енергије врши се према збиру стања очитаном на делитељима трошкова топлоте за сваки стан, а висина тог дела накнаде за стан утврђује се према разлици стања на делитељима трошкова уграђеним на свако грејно тело у стану, између два узастопна очитавања.

Поред тога што постоји законска обавеза увођења мерења и наплате испоручене топлотне енергије према измереној потрошњи, такође је и стратешким актима у области енергетике предвиђено успостављање система наплате према утрошку топлотне енергије код свих корисника у Републици Србији у периоду 2017-2020. године.

У току ревизије утврдили смо да иако су, према достављеним подацима представника ЈКП Београдске електране, све предајне станице преко којих се врши испорука топлотне енергије за стамбене објекте, опремљене мерачима топлотне енергије, у периоду 2018-2020. године наплата за око 90% корисника из категорије стамбени простор вршена је према јединици загреване површине, уместо према потрошњи, како је прописано Законом о енергетици, Законом о ефикасном коришћењу енергије и Одлуком о начину плаћања комуналних услуга на територији града Београда.

Препорука број 3: ЈКП Београдске електране, Београд да врши наплату према потрошњи свим корисницима из категорије стамбени простор, у циљу веће транспарентности наплате и контроле утрошка топлотне енергије од стране потрошача (приоритет 3) - Налаз 2.3.

⁵ „Сл. лист града Београда“, бр. 24/2003, 11/2005, 2/2011, 34/2014, 19/2017 и 85/2019

2.2.2.2. Исказане мере исправљања и њихово вредновање

У Одазивном извештају Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) је доставило акциони план за спровођење ове препоруке, односно прелазак на наплату према потрошњи свим корисницима из категорије стамбени простор.

Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) навело је да ће се постепено радити на увођењу наплате према потрошњи у зависности од техничких услова.

Период у коме се планира предузимање мере исправљања: рокови су дефинисани акционим планом који се доставља у прилогу (2022 – 2024. година).

Доказ о наведеним мерама исправљања је Акциони план са описом мера и активности исправљања који представља саставни део одазивног извештаја, као и Концепт активности у оквиру Дирекције за дистрибуцију топлотне енергије, која треба да омогући техничке услове потребне за спровођење ове мере и увођење наплате топлотне енергије по утрошку.

Концептом активности прелазак на наплату по утрошку на нивоу подстанице је планиран у оквиру три фазе:

- Прва фаза за изабране објекте чија је специфична потрошња 20% мања од 140kWh/m², рок је јун 2022. године;
- Друга фаза за изабране објекте чија је специфична потрошња $\pm 20\%$ од 140kWh/m², рок је јун 2023. године и
- Трећа фаза за изабране објекте чија је специфична потрошња за 20% већа од 140kWh/m², рок је јун 2025. године.

У поступку ревизије одазивног извештаја Предузеће је документовало да је издало налог ЈКП „Инфостан и технологије“ за прелазак на обрачун испоручене топлотне енергије према потрошњи за 260 објеката са 5.713 станова прикључених на систем даљинског грејања преко 249 предајних станица. Издавању овог налога претходиле су следеће активности I-фазе:

- Избор преко 300 чисто стамбених објеката без заједничких простора и гаража и са специфичном потрошњом мањом од 140kWh/m²;
- Сравнивање података (ознака, шифре и загреване површине простора у предметним објектима; статуси прикључености итд.) простора објеката I-фазе са ЈКП „Инфостан и технологије“. До маја 2022. године усаглашавање података спроведено је за 238 објеката прикључених на систем даљинског грејања преко 238 предајних станица. Промена начина обрачуна испоруке топлотне енергије за предметне објекте спроведена је кроз рачун обједињене наплате за мај 2022. године и том приликом на полеђини рачуна достављено је обавештење о промени начина обрачуна;
- До октобра 2022. године усаглашавање података спроведено је за 22 објекта прикључена на систем даљинског грејања преко 11 предајних станица. Промена начина обрачуна испоруке топлотне енергије за предметне објекте спроведена је кроз рачун обједињене наплате за октобар 2022. године и том приликом на полеђини рачуна достављено је обавештење о промени начина обрачуна;
- За свих 260 објеката, кроз рачун обједињене наплате за новембар 2022. године достављена су обавештења власницима станова са исказаном месечном и годишњом потрошњом на мерном месту из претходне грејне сезоне, као и специфичном месечном ценом по загреваној површини за обрачун према испорученој топлотној енергији. Приказаним обавештењем

власници станова упознати су са очекиваним месечним и годишњим трошковима за обрачун према испорученој топлотној енергији.

Предузеће је навело да ће у предстојећем периоду Дирекција за снабдевање топлотном енергијом наставити активности из своје надлежности у циљу преласка на обрачун према потрошњи објеката II-фазе у складу са акционим планом. Концептом активности на увођењу наплате топлотне енергије по утрошку као рок за реализацију треће фазе предвиђен је јун 2025. године из разлога што обрачунски период за 2025. годину започиње у мају 2024. године, што обухвата грејну сезону 2024/2025.

Докази о наведеним мерама исправљања су:

- преглед „Прелазак на обрачун према потрошњи I-фаза објекти и станови“
- обавештење о промени начина обрачуна април-мај 2022-238PS и септембар-октобар 2022-11PS;
- обавештење упућено власницима станова са очекиваним месечним и годишњим трошковима за обрачун према испорученој топлотној енергији за објекте на девет адреса;
- рачуни за месец који претходи месецу у коме је уведена наплата према потрошњи и за месец у коме је уведена наплата према потрошњи, за седам станова;
- преглед стамбених објеката за прелазак на наплату по утрошку према фазама (I, II, III).

Након истека рокова по датим приоритетима и достављања доказа оценићемо да ли су несврсисходности отклоњене. Отклањање утврђене несврсисходности је у току. Вредновање је извршено имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања.

2.2.3. ЈКП Београдске електране и ЈКП Топлана-Лозница, за разлику од ЈКП Градска топлана Ниш, нису основала саветодавна тела, по рекламацијама потрошача нису поступале комисије за решавање рекламација већ стручне службе ЈКП Београдске електране и ЈКП Топлана-Лозница, сва три предузећа нису све рекламације потрошача решавала у прописаном року, а евиденције о примљеним рекламацијама нису свеобухватне

2.2.3.1. Опис несврсисходности

Законом о заштити потрошача прописана је дужност трговаца који пружају услугу од општег економског интереса (у које спада и снабдевање топлотном енергијом) да оснују саветодавна тела у која ће бити укључени представници евидентираних удружења, односно савеза. Одлуке ће се доносити по добијању мишљења саветодавног тела и то на транспарентан, објективан и недискриминирајући начин.

Учешћем представника удружења потрошача реализује се право на учешће као једно од основних потрошачких права, односно „чује се глас потрошача“ у важним поступцима које спроводи трговац, а који се тичу, између осталог, права и интереса потрошача у поступку доношења/измена пословних одлука које се односе на квалитет, услове пружања или цену услуге.

У току ревизије утврдили смо да ЈКП Београдске електране није основало саветодавно тело.

Препорука број 4: ЈКП Београдске електране, Београд да оснује саветодавно тело у чијем саставу морају бити представници евидентираних удружења и савеза, у складу са Законом о заштити потрошача (приоритет 2) - Налаз 2.5.

2.2.3.2. Исказане мере исправљања

У Одазивном извештају Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) је навело мере и активности које су предузете до дана достављања одазивног извештаја ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- у току су консултације око формирања саветодавног тела и његовог састава и начина функционисања;
- упућена су позивна писма регистрованим удружењима потрошача у циљу формирања Саветодавног тела. Наведено је да се само једно регистровано удружење изјаснило да ће учествовати у оснивању Саветодавног тела, без накнаде за свој рад и исто је позвано на даљу сарадњу.

Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) навело је мере и активности које ће бити предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- биће формирано саветодавно тело у чијем ће саставу бити представници евидентираних удружења и савеза у складу са Законом о заштити потрошача.

Период у коме се планира предузимање мере исправљања: до краја 2022. године.

Доказ о наведеним мерама исправљања је Акциони план са описом мера и активности исправљања који представља саставни део одазивног извештаја.

У поступку ревизије одазивног извештаја Предузеће је документовало мере и активности које су предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- Израђен је предлог Одлуке о формирању саветодавног тела, са напоменом да Одлука о формирању није донета јер како су навели, од 20. октобра 2022. године Предузеће нема одговорно лице, односно законског заступника. Након стицања одговарајућих околности, предлог ће бити упућен Надзорном одбору о чему ће Предузеће накнадно обавестити ДРИ;
- Предузеће се обратило Министарству трговине, туризма и телекомуникација 17. маја 2022. године са захтевом за добијање мишљења о делокругу послова и надлежности Саветодавног тела, у коме је изнело предлог да се у градовима где постоји систем обједињене наплате комуналних услуга, узме у разматрање формирање Саветодавног тела на нивоу јединица локалне самоуправе, којем би се сви учесници система обједињене наплате (СОН) обраћали за мишљења и консултације по питањима за које је потребно укључити градске институције. Мишљење на упућен захтев је добијено дана 8. јуна 2022. године;
- Предузеће је образовало Саветодавно тело за заштиту потрошача Одлуком о оснивању саветодавног тела за заштиту потрошача од 28. децембра 2022. године. Саветодавно тело се састоји од пет чланова, од којих су четири члана представници Предузећа, а један члан представник регистрованог Удружења за заштиту потрошача. Одлуком су, између осталог, уређени и послови које ће Саветодавно тело обављати.

Доказ о наведеним мерама исправљања је:

- Предлог Одлуке о формирању саветодавног тела;
- Захтев који је упућен Министарству трговине, туризма и телекомуникација дана 17. маја 2022. године;
- Одговор наведеног Министарства од 3. јуна 2022. године број 011-00-00110/2022-11;
- Одлука о оснивању Саветодавног тела за заштиту потрошача број СТЕ-94618/22 од 28. децембра 2022. године.

2.2.3.3. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.2.3.4. Опис несврсисходности

Законом о заштити потрошача прописана је дужност трговаца који пружају услугу од општег економског интереса (у које спада и снабдевање топлотном енергијом) да образују комисије за решавање рекламација потрошача у чијем саставу морају да буду и представници евидентираних удружења и савеза.

Учешћем представника удружења потрошача реализује се право на учешће као једно од основних потрошачких права, односно „чује се глас потрошача“ у важним поступцима које спроводи трговац, а који се тичу, између осталог, права и интереса потрошача у поступку решавања рекламација од стране комисије, а у циљу достизања већег броја позитивно решених рекламација.

ЈКП Београдске електране је Одлуком од 17. децембра 2018. године, основало комисију за решавање рекламација потрошача, у чији састав је укључен представник регистрованог удружења „Заштита потрошача“ из Београда.

У току ревизије утврдили смо да у периоду 2018-2020. године у ЈКП Београдске електране рекламације потрошача није решавала комисија за решавање рекламација потрошача већ стручне службе Предузећа, што није у складу са Законом о заштити потрошача.

Препорука број 5: ЈКП Београдске електране, Београд да све рекламације потрошача решава комисија у чијем саставу морају бити представници евидентираних удружења и савеза (приоритет 1) - Налаз 2.5.

2.2.3.5. Исказане мере исправљања

У Одазивном извештају Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) је навело мере и активности које су предузете до дана достављања одазивног извештаја ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- Формирана је нова Комисија за решавање рекламација потрошача. Комисија је састављена од седам чланова и то шест из редова запослених и један члан из регистрованог Удружења за заштиту потрошача;

- Стручне службе сачиниле су и Нацрт Пословника о раду Комисије за решавање рекламација потрошача, којим се прецизно дефинише начин рада и поступање Комисије;
- Сачињен је Правилник о начину решавања рекламација, који је јавно истакнут на интернет страници предузећа.

Докази о наведеним мерама исправљања су:

- Одлука директора којом се оснива Комисија за решавање рекламација потрошача;
- Правилник о начину решавања рекламација;
- Нацрт Пословника о раду Комисије за решавање рекламација потрошача.

У поступку ревизије одазивног извештаја Предузеће је документовало мере и активности које су предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- Наводе да им је Министарство трговине, туризма и телекомуникација 8. јуна 2022. године доставило мишљење број 011-00-00110/2022-11 од 3. јуна 2022. године, којим се дефинише обим послова Комисије за решавање рекламација, односно да по свим рекламацијама поступа и одлучује Комисија и да од добијања наведеног мишљења Комисија поступа по свим рекламацијама потрошача као првостепени орган;
- на 2. седници Комисије за решавање рекламација 13. јуна 2022. године усвојен је Пословник о раду Комисије, којим је предвиђено поступање Комисије по свим рекламацијама потрошача;
- донет је Правилник о изменама Правилника о начину решавања рекламација 27. децембра 2022. године којим је предвиђена надлежност Комисије за поступање по свим рекламацијама потрошача.

Доказ о наведеним мерама исправљања је:

- Правилник о начину решавања рекламација бр. I-197/10 од 29. марта 2022. године;
- Пословник о раду Комисије од 13. јуна 2022. године;
- записници са седница Комисије за решавање рекламација;
- документација за шест рекламација из „Евиденције рекламација“ поднетих у новембру 2022. године (почетак грејне сезоне);
- Правилник о изменама Правилника о начину решавања рекламација NO-93898/22-3 од 27. децембра 2022. године.

2.2.3.6. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

2.2.3.7. Опис несврсисходности

Законом о заштити потрошача је прописано да се евиденција о примљеним рекламацијама води у облику укоричене књиге или у електронском облику и садржи нарочито податке о подносиоцу и датуму пријема рекламације, податке о роби, кратком опису несаобразности и захтеву из рекламације, датуму издавања потврде о пријему рекламације, одлуци о одговору потрошачу, датуму достављања те одлуке, уговореном примереном року за

решавање на који се сагласио потрошач, начину и датуму решавања рекламације, као и информације о продужавању рока за решавање рекламације. Продавац је дужан да без одлагања, а најкасније у року од осам дана од дана пријема рекламације, писаним или електронским путем одговори потрошачу на изјављену рекламацију. Одговор продавца на рекламацију потрошача мора да садржи одлуку да ли прихвата рекламацију, изјашњење о захтеву потрошача и конкретан предлог и рок за решавање рекламације. Рок не може да буде дужи од 15 дана од дана подношења рекламације.

У току ревизије утврдили смо да ЈКП Београдске електране није успоставило јединствену евиденцију примљених рекламација већ се иста води од стране више организационих целина унутар Предузећа, као и да Предузеће није све рекламације решавало у прописаном року. Такође, утврдили смо да евиденција о примљеним рекламацијама ЈКП Београдске електране обухвата само писане рекламације, да се између 77% и 80% рекламација које је Предузеће примило путем Диспечерског центра односи на квалитет грејања, а да исте нису садржане у евиденцији о примљеним рекламацијама, као и да постојећа евиденција не садржи податке о датуму издавања потврде о пријему рекламације, одлуци о одговору потрошачу, датуму и начину решавања рекламације, а у највећој мери не садржи податке о датуму пријема рекламације и датуму достављања одговора потрошачу, што није у складу са чланом 56 Закона о заштити потрошача.

Препорука број 6: ЈКП Београдске електране, Београд да евидентира све рекламације потрошача на прописани начин и решава их у прописаном року (приоритет 1) - Налаз 2.5.

2.2.3.8. Исказане мере исправљања

У Одазивном извештају Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд) је навело мере и активности које су предузете до дана достављања одазивног извештаја ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- Оформљена је Књига евиденције рекламација потрошача и иста је у Excel табели (електронска форма);
- Сачињен је образац за пријаву рекламација.

Докази о наведеним мерама исправљања су:

- Извод из Књиге рекламација (табела није попуњена);
- Образац за подношење рекламација потрошача.

У поступку ревизије одазивног извештаја Предузеће је документовало мере и активности које су предузете ради отклањања несврсисходности или смањења ризика од појављивања несврсисходности у будућем пословању:

- Предузеће је у циљу јединствене евиденције инсталирало софтвер „CRM“ који омогућава евиденцију свих рекламација и поступање по њима;
- У прилогу су доставили евиденцију рекламација за период од 1. јануара до 5. децембра 2022. године.

Докази о наведеним мерама исправљања су:

- Евиденција рекламација за период од 1. јануара до 5. децембра 2022. године;
- документација за шест рекламација из „Евиденције рекламација“ поднетих у новембру 2022. године (почетак грејне сезоне).

2.2.3.9. Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај који је поднео субјект ревизије Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд). Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписао и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације уз одазивни извештај и у поступку ревизије одазивног извештаја (доказа за отклоњене несврсисходности првог и другог приоритета и акта субјекта ревизије којим су планиране активности на отклањању откривених несврсисходности трећег приоритета). Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у Одазивном извештају који је поднело Јавно комунално предузеће „Београдске електране“ Београд (Нови Београд), задовољавајуће, осим за следеће мере исправљања несврсисходности које су оцењене као делимично задовољавајуће:

2.1.1.2. и 2.2.1.2. - Предузете мере исправљања по препорукама број 1 и 2 су задовољавајуће у делу решавања рекламација потрошача, сачињавања Нацрта уговора о снабдевању топлотном енергијом и добијања сагласности Секретаријата за енергетику Градске управе града Београда на Нацрт уговора о снабдевању топлотном енергијом. Међутим, с обзиром на то да је надлежни орган оснивача сагласност на Нацрт уговора дао тек 28. децембра 2022. године, закључење писаног уговора о снабдевању топлотном енергијом са крајњим купцима из категорије стамбени простор, као и непосредна примена одредби Закона о заштити потрошача код права потрошача на раскид уговора, очекује се у најкраћем року.

Напомена:

Државна ревизорска институција ће наставити да прати отклањање откривених несврсисходности и периодично ће вам упућивати захтеве за доставу обавештења, а посебно за мере исправљања које се односе на закључење писаног уговора о снабдевању топлотном енергијом са крајњим купцима из категорије стамбени простор, као и непосредну примену одредби Закона о заштити потрошача код права потрошача на раскид уговора (препоруке број 1 и 2), у складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији.

У складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаних у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Државну ревизорску институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Државна ревизорска институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које ви будете исказали у предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
30. децембар 2022. године